

Skriftlig 4-timers prøve i
TERMODYNAMIK OG STATISTISK MEKANIK
Onsdag d. 21 Januar 2009, kl. 10.00-14.00

Opgavesættet består af tre opgaver på to sider. Vægtning er angivet på opgaverne. Skriveredskaber og en simpel lommeregner tilladt. "Golden Sheet" vedlagt. Ingen øvrige hjælpemidler tilladt.

Opgave 1 (30%)

a) Vis at der generelt gælder følgende sammenhæng mellem den adiabatisk trykstigningskoefficient β_S , den isobare varmekapacitet og den isobare udvidelseskoefficient:

$$\beta_S = \frac{C_p}{TV\alpha_p}. \quad (1)$$

b) Vi betragter nu en diatomisk idealgas. Udled et udtryk for β_S som funktion af p og T .

c) Den diatomiske idealgas placeres i en beholder der er termisk isoleret fra omgivelserne. Begyndelses-temperaturen er 30°C . Vha. et stempel øges trykket i beholderen nu langsomt med 7%. Hvad er den resulterende temperatur? Ville den resulterende temperatur være større hvis der var tale om en monoatomisk idealgas?

Opgave 2 (30%)

a) Bevis Maxwell relationen:

$$\left(\frac{\partial S}{\partial P}\right)_{T,N} = -\left(\frac{\partial V}{\partial T}\right)_{P,N} \quad (2)$$

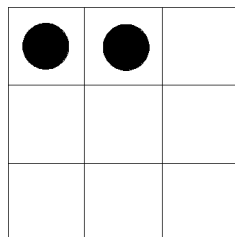
b) Bevis formelen:

$$p = \frac{k_B T}{Z} \left(\frac{\partial Z}{\partial V}\right)_T \quad (3)$$

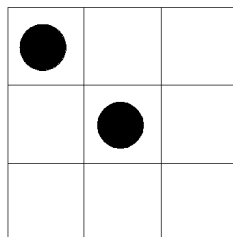
c) Opskriv Z for en monoatomisk idealgas (se golden sheet), og eftervis at denne opfylder ovenstående formel (3).

Opgave 3 (40%)

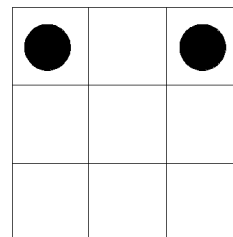
Vi betragter et system bestående af 2 identiske atomer der befinder sig i et to dimensionelt gitter med 9 pladser. Når de to atomer er nærmeste naboer (ikke diagonalt) bidrager dette med $-\epsilon$ til tilstandens energi. Et atom der befinder sig på randen bidrager med δ til tilstandens energi. Der er ikke andre bidrag til systemets energi. ϵ er en positiv konstant. $\delta = 0$ i opgave a), b) og c).

Energi: $-\epsilon + 2\delta$

Energi: δ

Energi: 2δ

- Vis at systemet har 36 tilstande ialt. Vis at systemet ($\delta = 0$) har 12 tilstande med energien $-\epsilon$.
- Beregn middelenegien i termisk ligevægt som funktion af temperaturen T . ($\delta = 0$).
- Find middelenegien i grænserne $T \rightarrow 0$ og $T \rightarrow \infty$, og giv en fysisk fortolkning af resultaterne. ($\delta = 0$).
- Angiv entropien i grænserne $T \rightarrow 0$ og $T \rightarrow \infty$ for $\delta = 0$. Angiv entropien i grænsen $T \rightarrow 0$ for henholdsvis $\delta > 0$ og $\delta < 0$.